

**Büyük İslâm Kongresi**  
**HAC VE ÖNEMİ**

Yüce Dinimizin koyduğu bütün prensiplerin özünde, tüm emir ve yasakların ruhunda tevhîd esasını şeklen ve dilen görmekteyiz.

Cemaatle eda edilen günde 5 vakit namaz; bir bölgede yaşayan, sosyal ve maddî durumları farklı, ama inanç ve idealleri aynı olan müminleri kısmen bir araya getirirken, haftada bir defa kılınan cuma namazları ile yılda iki defa ifa edilen bayram namazları da, müslümanları daha geniş bir şekilde aynı mabette, aynı safta bir araya getirmekte ve onları tevhid ruhunda birleştirip kaynaştırmaktadır. İslâm'ın beş temel esasından biri olan Hac ibâdeti ise, tevhidin tüm İslâm Alemi çapında en kapsamlı ve en anlamlı bir şekilde uygulanışıdır.

Gerçekten hac farızası ile dünya müslümanları arasında beşeriyetin emsalini göremediği nitelikte ve ahenkle bir birlik ve eşitlik meydana getirilmektedir. "Eski kıta, yeni kıta bütün akvâm-ı beşer"den, dünyanın her tarafından, dilleri başka, renkleri değişik, yurtları ve ırkları ayrı, ülkeleri ve kültürleri farklı, fakat hedef ve gayeleri aynı olan milyonlarca müslüman, zengin-fakir, âlim-câhil, genç-ihthiyar, kadın-erkek, siyah-beyaz, âmir-memur, işçi-patron... ayırımı olmadan belli zamanlarda, belli yerlerde, aynı kıyafetler içine bürünmüş (hamli) bir halde ve aynı aşkın cazibesine kapılmış olarak bir araya gelmekte ve adetâ tek vücut olmaktadır. Devlet Başkanıyla halkından biri yanyana ve omuz omuza gelerek muazzam bir vahdet ve eşitlik meydana getirmekte ve âdeta bütün insanların maddesi bir, manası bir duruma gelmektedir.

Mukaddes mekanlarda hep birlikte eda edilen bu kutsal ibadetin, ferdî ve içtimaî hayatımızdaki olumlu etkileri, önemi ve yararları, kelimelerle ifade edilemeyecek derecede büyüktür. Mümin; daha bu ibâdeti yerine getirmeye niyetlendiği zaman, onun hayatındaki farklılaşma ve değişmeyi müşahade etmek mümkündür.

Hacı adayı; önce ruhen ve manen kendisini bu ibadete hazırlamaya çalışmakta, daha önce mübtela olduğu kötü alışkanlıkları, ahlâk dışı hareketleri ve günahları terk etmeye başlamaktadır. Varsa borçlarını ödemekte, dargın olduğu ve gönlünü kırdığı insanlarla barışıp helalleşmekte, zaruret içinde kıvranan insanlara imkânları nisbetinde yardım elini uzatmakta, akraba, eş-dost ve tanıdıklarını ziyaret etmektedir. Hac yolunda ve bu ibâdetin ifası esnasında da günah işlememek, gönül kırmamak ve can yakmamak için azami titizliği göstermektedir. İhrâmlı iken konulan yasaklar; hacıya, hiç kimseye, hatta haşerelere bile zarar vermeme, yaratıklara şefkat ve merhametle muamele etme melekesini kazandırmaktadır.

Hac ibâdeti vesilesiyle, ilâhi vahyin tebliğ edildiği, Resûlüllah'ın ve mümtaz ashabının yaşadıkları, Allah yolunda mücadelelerle dolu hayatlarını geçirdikleri dinî ve tarihî hâtıralarla

dolu mukaddes yerler ziyaret edilmektedir. Bu da; Resûlullah muhabbetini ve O 'na layık ümmet olabilme şuurunu geliştirmektedir.

Mukaddes beldelerde adeta kefeni andıran ihramlar giyimle suretiyle sanki dünyada iken mahşerin provasu yapılmakta, böylece dünya ve ahiret hayatının birlikte mütalaa edilmesi kanaati ruhlara nakşedilmektedir. İhrama giren müslümanlar; mal, mülk, ziynet ve servetle böbürlenme, makam ve mevkiye aldanma, şan ve şöhrete güvenme... gibi gaflet ölçülerini terketmekte, gurur ve kibirden uzaklaşarak mütevazı bir hale gelmektedirler.

Minâ'da sembolik şeytan taşlanarak şeytanlar ve şeytanlaşanlar uyarılmaktadır. Aynı zamanda bu belde 'de biricik oğlu Hz. İsmail'i Hak yolunda kurban etme azmini sergileyen Hz. İbrahim'in Allah'a itaati, kesmesi için boynunu seve seve uzatan Hz. İsmail'in ilâhî fermana teslimiyeti, evladını boğazlanmaya hazırlayan Hz. Hacer'in Allah'a tevekkülü hatırlanmakta, böylece gerektiğinde mü'minin Allah yolunda malını ve canını feda etmesi gerektiği düşüncesi zihinlere yerleşmektedir.

Hülâsa; bütün bu ulvî manzaralar, erkanına riayet edilerek ifa edilen hac ibadetinden alınan maddî-manevî haz ve kulluk dersleri; ham gönülleri olgunlaştırmakta, taşlaşmış kalpleri yumuşatmakta, kararmış yürekleri parlatmakta, birlik, beraberlik ve din kardeşliği şuur ve fikrini kuvvetlendirmekte, mü'mini kulluğun manevî zevkine erdirmektedir.

Hac yolu sarp ve çetindir. Zaman zaman sabır hududunu taşma noktasına getiren, insan tahammülü ve takatim zorlayan maddî ve manevî güçlüklerle doludur. Bu nedenle Peygamberimiz (S.A.S.): "Ya Rabbi! Haccımı kolay faştır ve kabul eyle." diye dua etmişlerdir. Gönlü Allah aşkıyla dolu olan müminler; bu zorluk ve sıkıntılara sadece Allah'ın rızasına ermek için katlanmakta, maddî ve manevî fedakârlıkta bulunmakta ve böylece Peygamberimiz (S.A.S.)'in: "Kim Allah rızası için hacceder de (bu sırada Allah 'm rızasına uymayan) kötü söz ve davranışlardan sakınırsa, anasından doğduğu gündeki gibi (temiz ve günahsız olarak) döner." (Tec. Sarin, c.6, s.60) müjdesine nail olmaktadır.

Şu halde haccın farz'iyeti için gerekli şartlara sahip olan bütün mümin kardeşlerimi; Cenabı Hakk'ın; "... Yoluna gücü yetenlerin o evi (Kabe'yi) haccetmesi, Allah'ın insanların üzerinde bir hakkıdır..." (Ali İmrân: 97) emrine uyarak vakit geçirmeden bu kutsal ibâdeti bir an önce eda edip manevî zevki fadmaya, hacılarımızı da haccın ulviyyetine gölge düşürecek hareketlerden uzak durmaya davet ediyorum.

Geçen yıllarda olduğu gibi bu sene de, hacılarımızın kutsal hac ibâdetlerini en iyi şekilde edâ edebilmeleri için Diyanet İşleri Başkanlığı olarak her türlü tedbir alınmış bulunmaktadır. Bütün mü 'min kardeşlerimin hac ibâdetlerini kabul buyurmasını ve sağ-salim vatanımıza ve yakınlarına kavuşmalarını Yüce Allah 'tan niyaz ediyorum.

(1) Buhârî, Meğâzî, 77; Müslim, İmâre, 36.

(2) Bkz: Nisa 4/29, Bakara 2/195; Buhârî, Cihad, 77; Müslim, İman, 178-181.

(3) Müslim, Libas, 114.

(4) Buhârî ve Müslim'den Riyâzü's-Sâlihîn Tercemesi, I, 161.

Ayrıca bkz: Müslim, İman, 58; Ebû

Davud, Edeb, 160; Tirmizî, İman,

6; Ibn Mâce, Mukaddime, 9; Nesâî,

İman, 16.

(5) Tirmizî, Bin, 36.

(6) İbn Mâce, Edeb, 7.

(7) Müslim, Birr, 127-132.

(8) Müslim, Mesâcid, 57; İbn Mâce,  
Edeb, 7.